

Offentliggjort d. 28. juni 2016

Udmåling af sagsomkostninger - sen fremlæggelse af nye oplysninger - SKM2016.282.ØLR©

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Østre Landsret fandt ved en kendelse af 18/3 2016, at parterne i et søgsmål om genoptagelse med henblik på grundforbedringsfradrag, henholdsvis et boligselskab som sagsøger og Skatteministeriet som sagsøgt, hver især skulle bære egne udgifter til advokat, og at retsafgift skulle deles mellem parterne, jf. retsplejelovens § 312, stk. 3, uanset at boligselskabet fik medhold, da boligselskabet først havde fremlagt de fornødne oplysninger på et meget sent tidspunkt i processen.

Sagsomkostninger i domstolssager

Efter retsplejelovens § 312, stk. 1 skal den tabende part i en retssag erstatte modparten de udgifter, som retssagen har påført modparten, medmindre parterne har aftalt andet.

Videre fremgår af § 312, stk. 3, at retten dog kan bestemme, at den tabende part *ikke eller kun delvis* skal erstatte modparten de påførte udgifter, *hvis særlige grunde taler for det.*

Bestemmelserne i § 312 suppleres af reglerne i §§ 313 – 315 om udmåling af sagsomkostninger i tilfælde, hvor en part får delvist medhold, hvor sagen hæves og hvor en ankeinstans ændrer afgørelsen fra 1. instans.

Om § 312 - fuld medhold

Bestemmelsen i § 312 blev revideret og nyformuleret ved lov nr. 554 af 24/6 2005, som havde til formål at modernisere og forbedre retsplejelovens regler om sagsomkostninger, retshjælp og fri proces i civile sager.

Offentliggjort d. 28. juni 2016

Af de særlige bemærkninger til retsplejelovens § 312, jf. FT 2004-05, 2. saml., Tillæg A, s. 552, 1. sp. ff., fremgår bl.a., at:

”Som hovedregel skal den tabende part erstatte modparten de udgifter, retssagen har påført modparten, jf. stk. 1, 1. led, der svarer til den gældende regel i § 312, stk. 1, 1. led. Dette er udtryk for et objektivt ansvar for sagsomkostninger, jf. pkt. 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

...

Herudover er der tre undtagelser til hovedreglen om, at taberen skal betale sagsomkostninger til modparten.

For det første kan retten helt eller delvis fritage den tabende part for at betale sagsomkostninger til modparten, hvis særlige grunde taler for det, jf. stk. 2, der i moderniseret form viderefører den gældende regel i § 312, stk. 1, 3. led.

Af relevante faktorer, som kan indgå i en samlet vurdering af, om den tabende part helt eller delvis bør fritages for at betale sagsomkostninger til den vindende part, kan nævnes, om sagen har principiel karakter eller videregående betydning. Navnlig hvor dette er tilfældet, kan der også ligesom i dag tages hensyn til, om en af parterne er en offentlig myndighed, en stor erhvervsvirksomhed eller (repræsenteret af) en interesseorganisation eller lignende.

Sagens tvivlsomhed er ikke i sig selv tilstrækkelig grund til helt eller delvis at fritage den tabende part for at betale sagsomkostninger til modparten. Hvis begge parter kan bebrejdes den retsuvished, der førte til retssagen, vil en fritagelse derimod ofte være på sin plads. Som eksempel kan nævnes tilfælde, hvor tvivlen hidrører fra utydeligheder i en mellem parterne oprettet kontrakt, for hvilke de begge bærer ansvaret.

Hvis det er den vindende part, der i særlig grad har givet anledning til retssagen, bør den tabende part fritages for at betale sagsomkostninger. Som eksempel kan nævnes, at den vindende part trods sagens tvivlsomhed fra først af uden grund har optrådt så afvisende over for modparten, at den vindende part derved har fremtvunget en retssag, hvis resultat efter al rimelighed lige så vel kunne have været opnået uden retssag.

Offentliggjort d. 28. juni 2016

Med forslaget lægges der op til en fleksibel praksis, navnlig således at delvis fritagelse for betaling af sagsomkostninger anvendes oftere end nu. Delvis fritagelse for betaling af sagsomkostninger kan anvendes som en mellemform i tilfælde, hvor omstændighederne i nogen, men ikke meget høj, grad taler for at fritage for betaling af sagsomkostninger. En delvis fritagelse for betaling af sagsomkostninger kan rent praktisk gennemføres på den måde, at det beløb, som den vindende part almindeligvis skulle have tilkendt, divideres med to.”

SKM2016.282.ØLR

SKAT har som SKM2016.282.ØLR valgt at offentliggøre Østre Landsrets kendelse af 18/3 2016 om deling af sagsomkostninger efter retsplejelovens § 312, stk. 3 på baggrund af et hændelsesforløb i en genoptagelsessag, hvor skatteyderen først på et meget sent tidspunkt i processen fremlagde de udkrævede oplysninger.

Den materielle sag, der så vidt vides ikke er offentliggjort, drejede sig - ifølge SKAT's gengivelse af hændelsesforløbet – om, hvorvidt et boligselskab havde dokumenteret, at nogle grundforbedrende foranstaltninger var foretaget forud for vurderingstidspunktet den 1. januar 2002.

Landsskatteretten havde fundet, at boligselskabet ikke havde godtgjort, at foranstaltningerne var foretaget forud for den 1. januar 2002 og havde derfor alene godkendt fradrag fra og med vurderingsåret 2004.

Boligselskabet udtog herefter stævning, og fremlagde under sagens behandling ved byretten den fornødne dokumentation for, at de grundforbedrende foranstaltninger var foretaget forud for den 1. januar 2002.

Skatteministeriet tog herefter bekræftende til genmæle over for boligselskabets hjemvisningspåstand.

I forbindelse med udmåling af sagsomkostninger gjorde Skatteministeriet gældende, at ingen part skulle betale sagsomkostninger til den anden, idet det alene beroede på bolig-

Offentliggjort d. 28. juni 2016

selskabets forhold, at der først under byretssagen fremkom dokumentation for de omhandlede foranstaltningers etableringstidspunkt.

Efter en nærmere gennemgang af hændelsesforløbet i sagen tilkendegav landsrettens flertal, at der efter landsrettens opfattelse forelå sådanne særlige grunde, at hver part burde bære egne udgifter til advokat, og at parterne skulle dele retsafgiften, som bestemt af byretten, jf. retsplejelovens § 312, stk. 3.

Flertallet lagde herved vægt på, at det påhvilede boligselskabet at fremlægge oplysninger af faktisk eller retlig karakter, som kunne begrunde en ændring og genoptagelse af ejendoms- vurderingerne, jf. den daværende skatteforvaltningslov § 33, stk. 2.

Videre bemærkede flertallet, at det, som fremhævet af byretten, måtte lægges til grund, at boligselskabet undlod at kommentere Skatteankestyrelsens sagsfremstilling og forslag til afgørelse vedrørende spørgsmålet om fradrag i grundværdien for forbedringer i 2002 og 2003. Flertallet fandt på denne baggrund, at det havde beroet på forhold hos boligselskabet og dennes advokat, at Landsskatteretten ved sin afgørelse af 12/9 2014 nægtede at genoptage fradrag i grundværdien for forbedringer i 2002 og 2003.

Hertil kom efter flertallets opfattelse, at boligselskabet ikke havde dokumenteret, at selskabet i forbindelse med den efterfølgende anmodning til Landsskatteretten om genoptagelse var fremkommet med oplysninger, der havde været væsentlige i relation til spørgsmålet om genoptagelse, ligesom det ikke forekom sandsynligt, at boligselskabet var fremkommet med sådanne oplysninger. Endelig havde boligselskabet efter det oplyste først ved afgivelsen af processkrift I af 11/55 2015 fremlagt oplysninger, der begrundede, at forbedringerne var udført i 2001, og at vurderingerne derfor skulle ændres.

Efter flertallets opfattelse var sagsanlægget således et resultat af boligselskabets ufuldstændige oplysninger over for Skatteankestyrelsen og undladelse af at berigtige disse under høringen over styrelsens forslag til afgørelse. Efter flertallets opfattelse kom hertil, at boligselskabet først sent under retssagens forberedelse havde fremlagt de nødvendige oplysninger, og at Skatteministeriet herefter havde taget bekræftende til genmæle.

Offentliggjort d. 28. juni 2016

På denne baggrund stadfæstede Østre Landsret byrettens omkostningsgodtgørelse, hvorefter hver part skulle bære egne udgifter til advokat, og parterne skulle dele retsafgiften.

Landsrettens kendelse ligger i forlængelse af hidtidig praksis på området, hvor den vindende part i særlig grad har givet anledning til retssagen, jf. herved bl.a. UfR 2015.1362 H.

Kendelsen føjer et yderligere lag til den særlige bestemmelse i skatteforvaltningslovens § 52, stk. 2, 4. pkt. om omkostningsgodtgørelse i hjemvisningssager. Af bestemmelsen fremgår, at ”Hjemvises en sag som følge af nye oplysninger, som den skatte- eller afgiftspligtige fremlægger i sagen, ydes der dog ikke omkostningsgodtgørelse til behandlingen ved hjemvisningsinstansen, medmindre klageinstansen eller domstolen har taget stilling til det spørgsmål i klagen eller retssagen, som de nye oplysninger angår, og der efter de almindelige regler ydes omkostningsgodtgørelse ved denne hjemvisningsinstans.”

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 1500 af 23/12 2014 med det formål at tilskynde den skatte- eller afgiftspligtige til at fremlægge alle væsentlige oplysninger i sagen på et så tidligt tidspunkt i sagsforløbet som muligt, og derved at bidrage til afslutning af sagen så tidligt som muligt.

Der forekommer at være tale om relevante stramninger.

I den omtalte sag, SKM2016.282.ØLR, kunne der måske være grundlag for en overvejelse hos boligselskabet om, hvorvidt boligselskabets advokat var eller burde være bekendt med de omhandlede oplysninger og den fornødne dokumentation herfor og på et tidligere tidspunkt burde have fremlagt denne dokumentation. I bekræftende fald bør det nok føre frem til, at Boligselskabets bestyrelse afviser at betale advokatens honorar – og måske ovenikøbet kræver eventuelle udgifter forbundet med sagens førelse erstattet af advokaten.

— o —